

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א
נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
 רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
 שיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
 Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

המלך

פרשת נצבים

תורת

הסוד לזכות ביום הדין "כלכם"

דברים פרק כ"ט (ט) אַתֶּם וְצַבִּיִּים הַיּוֹם כְּלַכְּם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם רֵאשֵׁיכֶם שְׂבָטֵיכֶם וְזָקְנֵיכֶם וְשִׁטְרֵיכֶם כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל: (י) טַפְכֶם וְשִׁיכֶם וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ מִזִּוְגֶיךָ מִזִּוְטָב עֲצִיךָ עַד שְׂאֵב מִיַּמִּיךָ: (יא) לְעִבְרְךָ בְּבִרְיַת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּבְאֵלֹהֵי אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּרְתָה עִמָּךְ הַיּוֹם: שאלות:

א { יש להקשות על כפל הדברים שהתחיל הפסוק אתם נצבים היום "כלכם" והכונה לכלול בזה את כלל ישראל, וא"כ מדוע ממשיך ומפרט ראשיכם שבטיכם וכו', ואם נצרך לפרט את כולם א"כ מיותר להתחיל ולומר "כלכם" בתחילת דבריו? ב { ועוד קשה סיום הפסוק כל איש ישראל שהוא כפל הלשון כלכם וכל ישראל? ג { ועוד מדוע פתח בלשון רבים אתם נצבים וכו' ומסיים בלשון יחיד כל איש ישראל? ד { עוד קשה רש"י הביא מדרש אגדה [תנחומא, נצבים א] בריש פרשת נצבים [דברים כט, יב]: למה נסמכה פרשת נצבים לקללות, לפי ששמעו ישראל מאה קללות חסר שתיים, חוץ ממ"ט שבתורת כהנים, הוריקו פניהם ואמרו מי יוכל לעמוד באלו. התחיל משה לפייסם, "אתם נצבים היום", הרבה הכעסתם למקום ולא עשה אתכם כליה, והרי אתם קיימים לפניו כיום הזה שהוא קיים והוא מאפיל ומאיר, כך האיר לכם וכך עתיד להאיר לכם, והקללות והיסורים מקיימין אתכם ומציבין אתכם לפניו, ועיי"ש. ודברי המדרש הללו צריכין ביאור. שלכאורה קשה ממה נפשך, אם באמת לא יבואו הקללות אף אם ישראל ח"ו מכעיסים לפני המקום א"כ נמצאת התורה כפלסטר שאינו אמת ולא יתכן, ואם יבואו הקללות כאשר מקלקלים דרכם אם כן במה מפייסין?

עצת התורה להתגונן להיות "כלכם":

והנראה לבאר בהקדם דברי המדרש תנחומא פרשת נצבים סימן ד וז"ל ד"א אתם נצבים היום. מה היום פעמים מאפיל, פעמים מאיר, אף אתם אף על פי שאפילה לכם הקדוש ברוך הוא עתיד להאיר לכם אור עולם, שנאמר והיה לך ה' לאור עולם (ישעיה ס יט), **אימתי כשתהיו כולכם אגודה אחת**, שנאמר [ואתם הדבקים בה' אלהיכם] חיים כולכם היום (דברים ד ד), בנוהג שבעולם אם נוטל אדם אגודה של קנים שמא יכול לשברם בבת אחת, ואילו נוטל אחת אחת אפי' תינוק יכול ומשברם, **וכן אתה מוצא שאין ישראל נגאלים עד שיהיו אגודה אחת**, שנאמר בימים ההמה ובעת ההיא נאם ה' יבואו בני ישראל [המה] ובני יהודה יחדו (ירמיה נ ד), ואומר [בימים ההמה] ילכו בית יהודה על בית ישראל ויבואו יחדו מארץ צפון (ירמיהו ג יח), כשהן אגודים מקבלין פני שכניה עכ"ל. **מדברי המדרש הזה למדנו** שהסוד להינצל מכל גזרות רעות כמשל אגודת קנים כל זמן שהן אגודה אחת אפילו הגיבור הגדול אינו יכול לשוברם אך כשיש בנייהם פירוד וכל קנה לעצמו אפילו תינוק יכול לשוברם, ובזה יובן היטב לשון הפסוקים מדוע נכתב "כלכם" לאחר שפירט וגם כל איש בלשון יחיד כו' ולהנ"ל כוונת התורה בזה ללמדנו שהוא תנאי בשביל לזכות להיות נצבים ביום הדין צריך שיהיו מאוחדים כלכם וכן איש ישראל כאיש אחד בלב אחד.

דברי המאור ושמש האחדות מגינה ומצילה מכל צרה וגזירה:

ומצאתי את שאהבה נפשי שכוונתי בזה לדברי ר' קלונימוס קלמן הלוי עפשטיין נפטר בשנת תקפ"ג בספרו מאור ושמש ולכן אעתיק את דבריו כדלקמן. **כתב המאור ושמש דברים פרשת נצבים** אתם נצבים היום כְּלַכְּם לִפְנֵי ה' אֱלֹהֵיכֶם רֵאשֵׁיכֶם שְׂבָטֵיכֶם וְזָקְנֵיכֶם וְשִׁטְרֵיכֶם כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל וגו' וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ מִחִנִּיף וגו' לְעִבְרְךָ בְּבִרְיַת וגו'. ראוי להתבונן על אמרו תחילה 'נצבים היום כולכם', ואחר כך אמר 'ראשיכם' וגו' שהוא מיותר, שהוא נכלל במילת 'כולכם'. גם אמרו 'כל איש ישראל' מיותר. גם, מדוע התחיל בלשון רבים, וסיים בלשון יחיד. **והנראה** לומר בזה, כי הנה ידוע, אשר עיקר גדול מעיקרי ושרשי העבודה ופתח התשובה הוא, להתאחד כאחד ולהתקשר בעבודתו אהבת חברים, ולהביט בחבירו מעלותיו ועבודת בוראו, ולא יתבונן בעוותו; ועל ידי זה נִכְסֵף ומתאוה להתדמות אליו במעשים הטובים, וישוב אל ה' בכל לבבו. גם, על ידי מדה זו אשר אין אדם שֵׁם על לב קוצר יד חבירו במצות ובמעשים הטובים לשנוא אותם עבורם, ולא ידרוש רק טובתם ויתרון עבודתם עליו - על ידי זה אין כח להמסטין לקטרג עליהם, כמאמר הכתוב (הושע ד יז) חֲבוּר עֲצָבִים אֶפְרָיִם הִנָּח לו. ועל ידי כן השם יתברך מתנהג גם כן עם ישראל ברחמיו, ומעביר על פשעים ומתעורר על ידי זה מידת (מיכה ז יח) וְעִבְרָ עַל פְּשָׁע. וזהו אמרו אתם נצבים היום ביאורו, שיש לכם התיצבות ותקומה לפני ה', מפני אשר ראשיכם שבטיכם וזקניכם וגו' כל איש ישראל פירוש, שכולם הם כאיש אחד בלב אחד לאהבה ואחוה וריעות.

עוד כתב בהמשך דבריו במאור ושמש דברים פרשת נצבים או יאמר אתם נצבים היום כְּלַכְּם וגו' רֵאשֵׁיכֶם שְׂבָטֵיכֶם וגו' כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל טַפְכֶם וְשִׁיכֶם וגו' לְעִבְרְךָ בְּבִרְיַת ה' אֱלֹהֶיךָ וּבְאֵלֹהֵי אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּרְתָה עִמָּךְ הַיּוֹם כְּלַכְּם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם רֵאשֵׁיכֶם שְׂבָטֵיכֶם וְזָקְנֵיכֶם וְשִׁטְרֵיכֶם כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל וגו'. הנה כבר דקדקתי, מדוע פתח בלשון רבים 'אתם נצבים וגו' ראשיכם טפכם', וסיים בלשון יחיד 'כל איש ישראל לעברך בברית', והיה לו לומר 'כל אנשי ישראל לעברכם' וגו'. גם ראוי להבין מהו 'לעברך בברית', ופירוש רש"י ידוע, כנ"ל. ודברי תורה כפטיש יפוצץ סלע. גם יש להבין בפירוש רש"י על פי מדרש אגדה למה נסמכה פרשת 'אתם נצבים' לפרשת קללות, לפי ששמעו ישראל מאה קללות חסר שתיים, חוץ ממ"ט שבתורת כהנים - הוריקו פניהם וכו' התחיל משה לפייסם 'אתם נצבים היום' - הרבה הכעסתם למקום ולא עשה אתכם כליה, והרי אתם קיימים; ועדיין בלתי מובן הפיוס הזה, כי שמא קודם שהתרו בהם בכל האלות האלה - עדיין לא היו ראוין לעונש, מה שאין כן אחרי שומעם הקללות ואף על פי כן לא ישימו לבם להם - אין זה מַעְלָה אֶרְכָּה מה שלא נענשו קודם לכן.

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א
נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
 רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
 ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
 Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

וְיִרְאֶה לומר, שמשנה רבינו ע"ה נתן להם עצה איך ינצלו לבל יחול עליהם האלות האלה; כי באמת באם ח"ו היו חלין מיד כשאין ישראל עושים רצונו של מקום ברוך הוא - היה קשה מאד להתקיים מפניהם. על כן ניחם אותם משה רבינו ע"ה, ומצא להם רפאות תעלה ומזור תרופה למחסה ולמסתור בפני הקללות האלה; והוא כי עיקר התריס בפני הפורענות - הוא האהבה והאחדות, וכאשר יש בישראל אהבה ואחדות ורעות בין זה לזה - אין מקום לשום פורעניות לחול עליהם, כמאמר הכתוב (הושע ד יז) חֲבוּר עֲצָבִים אֶפְרַיִם הִנֵּחַ לוֹ, שביאורו שאפילו באם הם ח"ו עובדי עבודה זרה, ויש ביניהם התחברות בלי פירוד לבבות - הם שוקטים ונחים באין שטן ופגע רע, ומתרחקים על ידי זה כל הקללות והיסורין.

וזהו אמרו אתם נצבים היום כולכם רצה לומר, אף על פי כן ששמעתם כל האלות הברית הכתובות למעלה - אף על פי כן תהיו נצבים ותהיה לכם תקומה על ידי שראשיכם ושופטיכם וזקניכם ושוטריכם כל איש ישראל, שיהיו כולם בלב אחד ובאהבה הראשים והזקנים וכל ישראל כאיש אחד. וזהו כל פירוש, כולם יהיו איש ישראל היינו כאיש אחד. וזהו אמרו לעברך בברית ה' אלהיך ובאלתו שעל ידי ההתחברות תוכל לעבור בין כל האלות, ולא יגיעו עדיך כלל, ולא יזיקו לך. למען הקים אותך היום לו לעם פירוש, שעל ידי כן תהיה לך תקומה - שתנצל מכל מיני פורעניות. ואחר כך אמר ולא אתכם לבדכם אנכי כורת את הברית וגוי פירוש, שלא לדורו של משה לבד שהיו גדולי הערך הובטח דבר זה להנצל מכל רע על ידי ההתחברות - כי את אשר ישנו פה ואת אשר איננו פה שאפילו כל דורות הבאים הובטח להם דבר זה, לעבור בכל אלות הברית, ושלא ירעו להם - על ידי האחדות וההתחברות שיהיה ביניהם, וקל להבין עכ"ל.

הראת לדעת כי האחדות היא התרופה לבטל כל גזירה רעה ולכן אמר להם משה ומפיסן אם תהיו נצבים כלכם כל איש ישראל כאיש אחד הרי לא תוכלו להיפגע ממידת הדין שזה כוח האחדות. וכן עוד מבואר בחז"ל כדלקמן.

האחדות מגן ותריס מפני הפורענות:

כתוב בהושע פרק ד (יז) חֲבוּר עֲצָבִים אֶפְרַיִם הִנֵּחַלוּ: עוד כתוב בהושע פרק י פסוק ב חֶלֶק לָבָם עֲתָה יֵאָשְׁמוּ. ודרשו חז"ל במסכת כלה רבתי פרק ה הלכה א שאני שנאת חנם דחמיר טפי מעבודה זרה, ומנלן, דכתיב חבור עצבים אפרים הנח לו, בזמן שהם מתחברין, ואפילו לעצביהם, הנח להם, חלק לבם עתה יאשמו.

וכן במסכת דרך ארץ פרק ז הלכה לו וכן היה ר' אלעזר הקפר אומר, אהבו את השלום, ושנאו את המחלוקת, גדול השלום, שאפילו בשעה שישראל עובדין עבודה זרה ויש שלום ביניהם, אומר הקדוש ברוך הוא אין רצוני ליגע בהן, שנאמר חבור עצבים אפרים הנח לו, אבל בדבר מחלוקת מהו אומר, חלק לבם עתה יאשמו, הא, גדול השלום, ושנאה המחלוקת. כיצד, עיר שיש בה מחלוקת, סופה ליחרב, ואמרו חכמים מחלוקת בעיר, שפיכות דמים. בית הכנסת שיש בה מחלוקת, סופה ליחרב. בית שיש בו מחלוקת, סופו ליחרב.

וכן בספרי במדבר פרשת נשא פיסקא מב ר' אלעזר בנו של ר' אלעזר הקפר אומר גדול השלום שאפילו ישראל עובדין עבודה זרה ושלום ביניהם כביכול אמר המקום אין השטן נוגע בהם שנאמר חבור עצבים אפרים הנח לו (הושע ד יז) אבל משנחלקו מה נאמר בהם חלק לבם עתה יאשמו (הושע י ב!).

מקור נוסף מדור הפלגה:

כתוב בבראשית פרק יא (ו) וַיֹּאמֶר יִקְוֶה הוֹן עִם אֶחָד וְשִׁפָּה אֶחָת לְכֻלָּם וְזֶה הַחֵלֶם לְעֵשׂוֹת וְעֲתָה לֹא יִבְצָר מֵהֶם כֹּל אֲשֶׁר יִזְמוּ לְעֵשׂוֹת: **ולענין** יש להוסיף וללמוד יסוד הנ"ל מדבריו של הקב"ה עצמו שהאחדות מגינה ומצילה את האדם מכל צרה ומשיג כל חפצי ליבו. הנה בפרשה מסופר על **דור המבול** ועל דור הפלגה, אולם הם שני הפכים לגמרי, דור המבול החטא היה שחיתות וחמס כל אחד אוהב את עצמו וטיפח את האנוכיות שבו וכל אשר יחפוץ יעשה מבלי להתחשב בזולת כלל וזהו הרס לעולם עד שאין כדאי להשאיר קיום בעולם במצב זה ולכן הקב"ה החריב כל העולם דע"י פירוד אין שום קיום לעולם. **מאינדך דור הפלגה** הבא אחרי דור המבול למדו היטב עוון דור הקודם ואדרבה החליטו על אחדות עד שכל הבני אדם שפה אחת ודברים אחדים, ויש לשאול כיצד לא נענשו דור הפלגה על עוונם אשר רצו לבנות מגדל ולהילחם ח"ו עם הקב"ה וכפרו ועבדו ע"י ודברים נוראים אשר מבואר במדרשים על דור הפלגה ובכל זאת לא נענשו הכיצד? אולם התשובה לכך כמאמר הקב"ה הן עם אחד ושפה אחת ודברים אחדים לא יבצר מהם ככל אשר ירצו לעשות. וקשה מאד להבין וכי ח"ו יגיעו גם למטרתם להילחם בקב"ה הרי אין הדבר שייך?

אלא כוונת הקב"ה לומר שכאשר הם מאוחדים א"א להענישם ויכולים לעשות כל אשר ירצו באין מפריע דאין מידת פורענות פוגעת באחדות.

ולכן לא היה שייך שהקב"ה יענישם על מעשיהם הרעים, וכל העצה שנותרה לעשות פירוד וע"י הכל יתמוטט וזהו כל עונשם ולכן אמר נרדה ונבלה שפתם רק על ידי הפרד ומשול שייך להענישם ומכאן נלקח הסיסמה הפרד ומשול כי הקב"ה גילה סוד השליטה על רבים בדרך זו שיעשה הפרד ומשול, ואכן בהסטוריה העולמית רבים הם המלכים שאימצו סיסמה זו לאבן יסוד להחזקת מלכותן שלא לתת להתלכד כי כאשר יהיה אחדות אין אפשרות להשתלט על ציבור, וכאשר עיננו רואות בימנו אשר חלים מהפכות בעולם ומורדים ברודנים ושליטים ברגע על ידי שמתלכדים הכלל נגד, כאשר ראינו במדינת טוניס ומצרים וסוריה ועוד שברגע שהתלכדו הציבור הפילו ממשלות רודנים ושליטים שלא היה אפשר להניד פעף בלעדיהם ופתאום מוצאים עצמן אחרי סורג ובריה ללמדנו מהו כח האחדות.

אין הברכה שורה אלא באחדות ישראל:

כתוב במדבר פרק ו (כג) דַּבֵּר אֶל־אֶהֱרֹן וְאֶל־בְּנָיו לֵאמֹר פֹּה תִבְרְכוּ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲמֹר לָהֶם: (כד) יִבְרַכְךָ יְקֹוֹק וַיִּשְׁמְרֶךָ: (כה) יֵאָר יְקֹוֹק| פְּנֵי אֱלֹהֵי וַיִּחַנְךָ: (כו) יֵשָׂא יְקֹוֹק| פְּנֵי אֱלֹהֵי וַיִּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם:
 א} ויש לשאול מדוע התחיל בלשון רבים כה תברכו את בני ישראל, אך המשיך בלשון יחיד יברכך וישמרך וכו'?

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א
נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
 רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
 ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
 Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

ב} גם ברכת הכהן אומר לברך את עמו ישראל באהבה בלשון רבים ואם כן למה מברך בלשון יחיד יברכך, בפרט שאין ברכת כהנים אלא בציבור? אלא התורה מלמדת אותנו שבכדי שהברכה תחול על כל אחד ואחד מבני ישראל יכול להיות רק על ידי שתהיה אהבה אחדות בעם ישראל להיות כאיש אחד בלב אחד ויהיה שייך לומר לכלל ישראל בלשון יחיד יברכך וישמרך וכו', וזהו שתיקנו נוסח הברכה לברך את עמו ישראל שהן מצד אחד רבים אבל דוקא באהבה שיהיו באהבה כאיש אחד, ולכן ממשיך את ברכתו בלשון יחיד כי תנאי לחלות הברכה על ישראל. **והן הם דברי הספרי במדבר פרשת נשא פיסקא מב ד"ה וישם לך ר' שמעון בן חלפתא אומר גדול השלום שאין כלי מקבל ברכה אלא שלום שנאמר ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום (תהלים כ"ט י"א) ר' אלעזר הקפר אומר גדול השלום שאין חותם כל הברכות אלא שלום שנאמר יברכך ה' וישמרך יאר ה' פניו אליך ויחונך ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום.**

כל חלק מהאחדות מציל מנזק וצרה:

והנה עלול האדם לומר אמנם האחדות היא סגולה גדולה לאין ערוך אך מי הוא זה ואיזהו שיוכל לאחד את כלל ישראל כאיש אחד, וכיון שכך אין עצה זו מועילה, הנה חז"ל מגלים לנו שכל אחדות אפילו בן אדם לחברו מועילה להצילו מנזק, שהרי אמרו חז"ל **במסכת ברכות דף מג ע"ב, ובמסכת פסחים דף קיב ע"ב, ומסכת חולין דף צא ע"א** אל יהלך אדם יחידי בלילה היות שאם הולך לבד בלילה יש סכנה מפני המזיקים ואילו אם הולך עם חבריו ניצול, ויש סגולה שיקבלו עליהם לאהוב אחד את השני ובוזה ינצלו מנזק. והיכן למדו חז"ל יסוד זה מיעקב שכתוב בו ויותר יעקב לבדו ויאבק איש עימו אפילו גיבור כיעקב שעליו נאמר ויגל את האבן מעל פי הבאר כאדם הנוקף אצבעו מה שהיו צריכים רבים להתאסף בכדי לגולל את אותו אבן, ולמרות זאת כאשר הלך לבדו ויאבק איש עימו פגע בו המזיק, ולעומת זה אם ילכו יחד שני חלשים אשר כוחם כקליפת השום לגבי יעקב בהיות שהן שנים ביחד לא ינזקו, ללמדנו שאפילו שנים מתחברים מועיל להגן מנזק וככל שמתרחב האחדות כן יגדל הכוח וההגנה, וכמאמר הכתוב איכה אחד יניס אלף ושניים יניסו רבבה, הרי שכוח של אחד להניס אלף ואם כן שניים צריך להיות אלפיים, אולם הכתוב אומר ששנים יניסו עשרת אלפים, ללמדנו שכל חלק וחלק מהאחדות משפיע ומועיל ומגן מכל גזירה רעה.

מעשה עם רבי מאיר כיצד ניצל בגלל שהמתין לאחיו האור:

מסופר בראשית רבה (וילנא) פרשה פרשת מקץ ו [מד, א - ג] ויצו לאשר על ביתו, הבוקר אור וגו', א"ר לוי, וכן בילקוט שמעוני תורה פרשת מקץ [המתחיל ברמז קמז] אמר רב יהודה אמר רב לעולם יכנס אדם בכי טוב ויצא בכי טוב פעם רבי מאיר התארח באיזה פונדק שבעליו היה נוהג בכדי לשדוד את אורחיו היה בשעות הבוקר המוקדמות כאשר עדיין חושך להעיר את אורחיו ומציע להם ליווי לדרך כי יותר מאוחר אינו יכול להראות להם הדרך ובכך היה משכנע את אורחיו לצאת בשעות חשוכות והוא מתואם עם קבוצת שודדים על הזמן ולאחר שליווה ועזב את האורח היו מתנפלים עליו השודדים ולאחר מכן מתחלקים בשלל, ופעם התארח רבי מאיר באותו פונדק ובעל הפונדק שוב ניסה להציע לרבי מאיר ליווי והדרכה אך ורק בשעות המוקדמות עדיין חשוך, אך רבי מאיר חמק ממנו בטענה כי הוא קבע מפגש עם אחיו לצאת לדרך ולכן עליו להמתין עד שאחיו יגיע לפונדק, שאלו בעל הפונדק והיכן אחיך אני ילך לקרא לו אמר לו בבית הכנסת ומה שמו כי טוב, הלך לבית הכנסת והיה קורא ושונה כי טוב כי טוב אך אין קול ואין עונה, והנה ממתין בעל הפונדק אך לא הגיע שום אדם והוא רואה שכאשר האיר יום רבי מאיר יוצא לדרך ושאלו והיכן אחיך שהמתנתה עבורו אמר לו הוא כבר הגיע, שאלו בעל הפונדק שאינו רואה את אחיו, והשיבו שלאור היום קוראים כי טוב כלשון הפסוק וירא אלהים את האור כי טוב. והוא האח שמצילו מליסטים. ומכאן למדו שיש שני אפשרויות להינצל מהמזיקים למיניהם או שיהיה איתו עוד אדם או האור נחשב כאדם נוסף ולכן כאשר אדם יושן לבד רואי שידליק אור בחדר שלא ינזק. הראת לדעת מסיפור זה עד כמה אחדות יכולה להציל את האדם מפורענות והחידוש שאור יום הוא צירוף בגלל שיש רואים ומצטרפים חשוב כיש אחרים איתו וניצול מהמזיקים.

מוסר השכל:

עלה בידנו כי סוד ההגנה מפני הפורענות וביטול כל הגזרות הרעות הוא האחדות, ובוזה מובנת היטב עצת התורה שבכדי להיות נצבים ביום הדין ולזכות ביום הדין צריך שכלל ישראל בכל מעמד שהוא נמצא להיות חלק מהכלל ולהיות כלכם כל איש ישראל כאיש אחד בלב אחד ובוזה מובטח להינצל מכל רע ונגזר עליו רק טוב, ולמרות שאין לאל ידו של האדם להשכין שלום בין כלל ישראל יעשה כל אשר לאל ידו לעשות לפחות בסביבתו או אנשי קהילתו ולפחות בני ביתו כי אחדות יש בכוחה להגן ולהציל מכל גזירה רעה כי אין כלי מחזיק את הברכה אלא השלום כנאמר ה' יברך את עמו בשלום.

בידידות ואהבה
הצב"י מרדכי מלכא ס"ט